

tékosan ironizál a sikeres hím rendező színházának elvárásrendszerén, ahogy önmagán is, amikor letépi magáról a maszkot, mert már majdnem megfulladt. Ironizál az egyakarátú színházrendező macsó karakterén is, aki kijelenti, hogy Ibsen *Nórája* nem mond semmit a mai nézőnek, és – külön utalásként a DPGY *Nóra*-adaptációjára megjegyzi, hogy ha éhgyomorral beülsz egy Ibsen-előadásra, bele is halhatsz.

A *TÁGRA ZÁRT*-ban megjelenő rendezőket mint-ha csak férfiaságukban, kvázi övön alul lehetne megalázni, érvekkel nem. Rába rendezőjének élettársa szerepében Láng Annamária tömören csak annyit vág a pasijához, hogy „kicsi a farkad”, mert éppen szakmai érvekbe bújtatott magánéleti dőfészként köztölték vele, hogy fogalma sincs a nőiségről. És mi-

közben próbálom ellenőrizni állítása igazságát, végül a háttérben az előadás valódi rendezője, Ördög Tamás alig észrevehető lépést tesz, hamiskásan lekapcsolja a villanyt, és ezzel vége. Vajon ez az új rendezőtípus, a férfias irányítás helyett a kollektíva részét képező személyiség hogyan változtatja majd meg azt az elvárást, amit pillanatnyilag a műről mint egyetlen akarat uralta jelenségről gondolunk? És mit kezd majd a nagy szerelmi drámákkal a nem macsó férfi?

Hol? Trafó

Mi? a *TÁGRA ZÁRT* SZEMEK próbája – Írta: a Dollár Papa Gyermekai Arthur Schnitzler *Álomnovellája* alapján.

Kik? Láng Annamária, Rába Roland, Ördög Tamás, Urbanovits Krisztina.

Rendező: Ördög Tamás.

Puskás Panni

SZENT FALLOSZ

FÉRFIVALLOMÁSOK – SANYI ÉS ARANKA SZÍNHÁZ

A *Férfivallomások* című előadásból az derül ki, hogy nemcsak mi, nők, hanem bizony a férfiak is a fallosz uralma miatt szenvednek, csak kicsit másképp, úgyhogy nagyon megsajnáltam őket.

Roppant szimpatikus vállalkozás, amikor egy nő, esetünkben Selmeczi Bea úgy dönt, hogy ír egy szöveget a férfiak legmélyebb frusztrációiról, majd színpadra állítja azt. Persze, lehetne azt mondani, hogy ez olyan, mintha férfiakat faggatnánk a PMS és a menzesz okozta kínokról. De mivel tudást nemcsak a tapasztalat segítségével szerezhethünk, ugyan miért is ne lehetne egy férfinak releváns véleménye ezekről?

Fasz, pénisz, füttyi, kuki, bráner, farok, hímvessző, dákó. Hogy társadalmilag mennyire tabu a nemi szervekről beszélgetni, azt az is jól bizonyítja, hogy pironkodva írtam le ezt a pár szót, az olvasót pedig feltehetően zavarba hozza egy kissé, hogy egy kritikában látja. Nagyjából ez derül ki az előadásból is, mely prudériától mentesen használja a legkülönbözőbb szinonimákat a férfi hímtag megnevezésére. De mire a szöveg elkezdődik, már egyáltalán nem lehet minket meglepni, mert felvezetésként egy rövid, életigenlő popszámot hallgatunk, az *It's a penis* címűt, melyhez klip is jár: egy cuki animációs film gördeszkázó, motorozó, bungee jumpingoló, táncoló, összehúzó és erektiló, de minden pillanatban boldog hímvesszőkről. A közönség tagjai rövid időre zavarba jönnek, majd később jóízűen nevetnek, esetenként rá is unnak kicsit a témára.

A háttérben a vetítés ugyanúgy nem kímél minket, ahogy a szöveg sem: péniszeket és pénisz alakú tárgyakat látunk, melyek illusztrálják a négy színész

mondait, vagy éppen párbeszédben állnak velük. De csak az előadás legvégén értem meg, hogy a képek közül valami hiányzott. „Izlandon 1997-ben nyitotta meg kapuit a világ első és máig egyedülálló, kizárólag hímtagokat bemutató múzeuma, ahol a sziget valamennyi emlőse képviselteti magát. Vagyis csak majdnem minden emlőse: egy faj ugyanis hiányzott. A gyűjtemény az emberi szerv nélkül csonka. Ti odaajándékoznátok a péniszeteket egy múzeumnak?” Ez a szöveg áll az előadás ismertetőjében, és e múzeum megidézésével kezdődik és végződik az este. Ám a háttérben vetített képek között ugyancsak nem találunk emberi szervet, vagyis az előadás ugyanúgy nem merte/akarta képileg reprezentálni tárgyát. De mi a baj a fasszal? – teszem fel a kérdést, meg az előadás is, amely egy óra húsz percen próbál erre válaszolni, de sajnos nem százszázalékos sikerrel.

Pedig tényleg elég mozgalmas felolvasó színházat látunk, melyet nemcsak a videók, hanem különböző műfajú zenei betétek színesítenek a Monty Python *Penis Songjától* egészen a rapszámokig. Mind közül a legviccesebb Mohai Tamás rappelése, amely a kicsi farok traumáját dolgozza fel. És van négy férfi színészünk is (Bán János, Menszátor Héresz Attila, Mohai Tamás, Miklós Marcell), akik láthatóan készen állnak arra, hogy kitárulkozzanak, és kicsit beszéljenek arról, mi nyomja a lelkiüket, vagy hogy némi önróniát gyakorolva szórakozzanak magukon velünk együtt. És bár négy generáció egy-egy szereplője beszél hozzánk a színpadról, felvetett problémáik inkább tűnnek általánosnak, mint életkorhoz köthetőeknek.

A *Férfivallomásokkal* a legnagyobb probléma az,

hogy a dolog egyszerűbb végét fogja meg, ha szabad ilyet mondani. Egy ismeretterjesztő műsort látunk a pénisz kultúrtörténetéről, társadalmi és művészeti reprezentációiról, melyet nem vagyok benne biztos, hogy párbeszédnek kellett volna álcázni, talán jobban működött volna, ha formailag, mondjuk, egy egyetemi előadás kereteit teremti meg. És míg az elhangzó adatok humorosak, meglepőek vagy elgondolkodtatóak, addig a szövegbe ágyazott kis történet borzasztóan gyenge lábakon áll, és nem tart sehová.

Van ugyanis egy főszereplőféfének, akit Miklós Marcell alakít, és akinek legfőbb problémája az, hogy a pénisz hatalmas és engedetlen, gyakorlatilag tőle elkülönült életet él, és irányítja a tetteit. A férfiak a farkuk után mennek – mondhatnánk az üvöltő közhelyet, és igen, elképzelhető, hogy van a férfiaknak egy ilyen félelmük, de összességében mégis a francba az egész. Az igazság ugyanis az, hogy a férfiak nem ösztönvezettebbek, mint a nők, de az iménti klisé gyakorlatilag akármilyen helyzetben felmenti őket a felelősségvállalás alól. Másrészt dramaturgiai probléma, hogy e történet több példával illusztráltatik az előadás során, de a legkevésbé sem fejlődik, hanem csak önmagát ismétli. Persze, van ebben is üdítő ironia: például akkor, amikor Menszátor Héresz Attila eljátssza Miklós Marcell péniszét, vagy amikor Mohai Tamás csak vonakodva hajlandó eljátszani a pénisszel gyanútlanul szembeke-rülő nőt. De ez a történet-szál összességében mégis úgy tűnik, csak ürügyül szolgál egy esti fejtágításhoz, mely a férfiak szexualitásának történetével és kultúrába ágyazottságával foglalkozik.

És bármilyen érdekes információkat tudunk is meg így Jézus péniszéről, kortárs művészeti alkotásokról, Guinness-rekord méretekről, az ókorról, a középkorról vagy Sigmund Freudról, a hallottak nem állnak össze rendszerré, nincs koherens következtetés,

amely megmagyarázná, mi köztük egymáshoz az egyes szekvenciáknak, már azon kívül, hogy mind a himvesszőről szólnak. És ami a legfontosabb: mindezek következményeképp nem születnek valódi kitérülések, vallomások, nincs tétjük a színházi pillanatoknak. Egy férfinak a nemiségéhez való viszonya valószínűleg sokkal bonyolultabb a reggeli merevedésnél vagy annál, hogy folyvást szexelni szeretne. S éppen emiatt éreztem azt mégis, hogy kissé értetlenül kap bele a szöveg a témába, úgy, ahogy egy átlagos férfi a havibajról gondolkodik, vagy ahogy egy szűz fiú a klitoriszt keresgéli.

És kissé furcsálltam azt is, hogy a nő csak dísznek, csak ürügyként van jelen a történetben, hogy a szexualitás hallatlanul macsó itt. A nő – különben szokás szerint – pusztán a vágy tárgya, valami olyan dolog, amibe Miklós Marcell figurájának a farka, tehát Menszátor Héresz Attila figurája, bele akar hatolni. Talán jó lett volna, ha ez a téma is kissé reflektáltabban jelenik meg, mint hogy amúgy tiszteljük és szeretjük a nőket. Persze és köszi.

Egyébként az is elképzelhető, hogy túl sok volt az elvárásom az előadással kapcsolatban. Mert mindeközben el kell ismernem, hogy sokat nevettem, és egész jól szórakoztam. Nem utolsósorban pedig az előadás tematizál egy olyan szőnyeg alá söpört problémát, mint a férfiak szexualitása és ebből fakadó gyengeségeik. Persze talán jobb lett volna, ha kicsit érzékenyebben és körültekintőbben teszi mindezt, ha talál a hímtagon kívül egyéb kapaszkodót is.

Hol? Sanyi és Aranka Színház
Mi? Férfivallomások. A szöveget összeállította: Selmeczi Bea.
Kik? Bán János, Menszátor Héresz Attila, Mohai Tamás, Miklós Marcell.
Dramaturg és rendező: Selmeczi Bea.